Ч. 288. Пятниця 6 січня 1905 (24 грудня 1904). Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приимають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Капітуляция Порт Артура.

Тяжкі часи настали для Росиї, тим тяжші, що цілий нарід, ціла держава мусить тепер терпіти за то, що завинили керманичі держави, не обовязані до одвічальности перед народом, котрі робили все так сказати би на власну руку та й певно більше у власнім інтересі, як в інтересі народу і держави. Капітуляция Порт Артура єсть так тяжким ударом, якого Росия ще нїколи доси не зазнала і навіть незвичайна геройска хоробрість оборонців сеї кріпости не в силі єго зменшити. А ледви чи було би прийшло до того, як би тоті, в руках котрих спочиває вся управа держави, були заздалегідь розважили, що роблять. Ґен. Штесель надармо ждав на якусь поміч і остаточно, коли єго воєнні сили вже зовсім були ослабли, не мав иншого виходу, як піддати ся. Що змусило єго до сего кроку, видко найліпше із слідуючої єго телеґрами, висланої до царя під датою 29 грудня:

Найбільшим ворогом Росиян в Порт Артурі — каже Штесель — то скорбут, котрий забрав богато жертв, і 28 центиметрові японьскі бомби, від котрих нема охорони. Брак муниціи не давав можности відповідати на канонаду неприятеля. Скорбут і японьскі ґранати дуже прорідили ряди оборонців. Величезні страти, які потерпіла російска армія, викаже наглядно предложене в низу число висших офіцирів, котрі погибли, згинули внаслідок ран і хороби або суть ранені. З 10 ґенералів: Кондратенко і Жерпец погибли в борбі, Розмовский помер внаслідок ран, ранені три: я (Штесель), Надейме і Ґорбатовский. З 9 командантів полків два, кн. Массаделї і Науменко погибли в борбі, Дунін і Ґлаґолев померли внаслідок ран; Ґандурін, Ґрязнев, Савицкий і Третяков ранені. Дальше погиб підполковник ґвардиї Батуров, ранений командант 3 баталїону резерви підполковник Покровский і командант козацкої сотні Концевич. В польній артилериї ранені полковник Ірман, з 8 шефів баталїонів погиб полковник Петров а ранені підполковники: Латеров, Романовский, Добров і капітан Бенов; дальше ранені підполковник Шаблєков і капітан Петренко, командант 57 баталїону. Также і серед инших висших офіцирів страти суть дуже великі, так, що компаниї числять ледви 60 людий і стоять під командою хорунжих. В шпиталях знаходить ся доси до 14.000 людий а що день прибуває около 300.

В виду такого стану річий мусів ґен. Штессель подумати о капітуляциї. В неділю рано скликав він ґенералів і офіцирів на воєнну раду і заявив їм, що після тайної інструкциї царя в виду неможливого дальшого опору рішив ся піддати ся. По сих словах настала глубока тишина, старші офіцири заплакали. Ґен. Штессель представив відтак головний начерк проєкту капітуляциї. В неділю по полудни о 4 год. вислав Штессель хорунжого Малченка до ґен. Ноґі з письмом, в котрім предложив єму условя капітуляциї. Ноґі був під ту пору в Дальнім і звідтам вислав зараз телеґраму до японьского цісаря до Токіо, а звідтам ще в ночи наспіла відповідь, уповажняюча до заключення капітуляциї. Рано в понеділок зібрала ся японьска воєнна рада і визначено повновластників до ведення переговорів. В полудне зібрали ся ті повновластники на спільну нараду з російскими і остаточно о 10 год. вечером підписано капітуляцию на слідуючих досить острих условах:

1. Всі вояки, моряки і охотники як також правительственні урядники, котрі належать до портартурскої залоги, дістають ся в неволю.

2. Всі форти, батериї, кораблї воєнні і иньші кораблї та лоди, муниция, коні, цілий материял воєнний, всї правительственні будинки, як також всі предмети, що суть власностию правительства, переходять в посїдане японьскої армії.

3. Яко запорука додержаня тих обох

---

3)

## Дїти пусти.

(З мадярского — Стефана Темеркенїого).

(Конець).

Жінка починає плакати, по ній дочка. Турцо лежить на постели непорушно. Входить хлопець до хати, питає, що є. Кажуть єму:

— Отець умер.

Мовчки глядить хлопець на ліжко, вітцеви в лице. Коли тепер мати починає заводити: „горе нам, що тепер з нами буде“ — він не може довше стерпіти, не кажучи слова, виходить з дому, іде снїгом півперек подвіря аж до плота загороди, розгинає замерзлі галузки живоплота і розглядає ся довкола.

Всьо навкруги біле. Дорога, дерева, поля, в котрих тут і там сторчить засипаний снїгом корч. Тишина безконечна. Нїхто не іде дорогою і пси не гавкають — атже нікого нема, на кого би гавкали. — Одинокими живими єствами суть ворони, що купами сидять на снїгових горбах. На краю неба сіра площа, в котрій губить ся пуста; з того сірого відриваються ся підчас бурі чорні кульки і ростуть наближаючись: то клубки засохлого коріня, які вітер жене з собою від села до села. Они одинокі подорожні, бо впрочім тепер нїхто не іде, хто не мусить конче. Не лише земля спить і дерева і цьвіти, также люди лише так животіють. Мешканець пусти, аби щадити сьвітло, іде вчасно спати і пізно встає; полуденок щез, є лише снїдане і вечеря, бо в котрім не спить ся за короткий, аби в нім було місце на тризарову їду. Коли нависнуть оловяні хмари і в полудне не є виднїйше як підчас лїтного смерку, встають люди о осьмій годинї рано, а по полудни о пятій лежать знов в постели. Коли ще до того сьвіжна зима, тоді стає пуста одною вязницею; лише пішеходець появляє ся часом, але й він має силу тілько на короткі простори.

Недуга і смерть всюди сумні, але най сумнїйші в тих місцях, коли прийде зима. Кождий дім єсть для себе вязницею Лікар? Ах ні, в тім часї умирають люди самі від себе. Чотири роки тому упав в зимі такий величезний снїг, що мерця не можна було кілька днів перенести з его старого дому до нового. Мороз удержував его сьвіжим, бо кладено трупа на снїгову гору на подвіря, де замерзав мов би камінь.

З хати доносить ся чим раз голоснїйший плач; заводжене переміняє ся в крик. Хлопець вертає до хати, здоймає з кілька кожух.

— Куди ідеш?

— Дати знати.

З великою палицею в руцї вибирає ся в дорогу до сусїдних загород і заходить по черзї до кождої.

— Добрий день.

— Добрий день. Що приносиш нового.

— Нїчого, хиба те, що отець умер.

Коли він вкінци вертає з тої вандрівки по цілій околици до дому, порушають ся вже то тут то там чорні стати по білій рівнинї. То ідуть відвідати помершого і від того уряду не далась би ті люди нїчим відвести. Ідуть в кожухах, жінки в довгих, лисами обшитих плащах. Ідучи, говорять про небіжчика. Мужчини міркують. Коли би жінка Турца продавала тепер своє поле — можна би єго купити. Обчисляють собі, хто міг би бути купцем на то, з кількома противниками треба би було бороти ся; бо то борба, борба набутя землї, а та жадоба землї сидить в них всїх. Земля єсть підставою богацтва і нїгде маєток не уложений певнїйше як в земли. Хто би мав охоту купити?... Павло Саваня, Григорий Кабок, Матій Ґель... Матій Ґель! Матій Ґель! або він має гроші?

В загородї тепер цілком тихо; всьо має свій конець, також і плач. Лише очи червоні і пригноблене обхоплює всїх чим раз більше. І пес не відзиває ся. Кажуть, що пес бачить душу і тому мовчить; знов другі кажуть, що як раз противно: що коли пес бачить душу, то починає вити людским голосом, з таким страшним зойком, як приміром хтось, що їде човном по Тисї і нараз паде попілений кулею.

Очивидно що нїхто не знає нічого певного о тих річах.

І корова вийшла із стайнї і задержала ся перед замерзлим жолобом при кирници. Павло Саваня, що аж сюди зайшов роздумуючи над купном поля, приступив до неї і начер їй води. Корова почала жадно пити, а між тим, як она пила, глядів Саваня на неї своїми великими чорними очима, питаючи себе, чи має ще одно ведро зачерти.

— Можу тобі ще раз налити — мурмотів

условий має служити то, що залоги і батериї фортів Іцешан, Гоантушан і Таонтушан на горбі положенім на полудневий всхід, будуть звідтам усунені і віддані японьській армії.

4. Коли би було підовріне, що російскі вояки або моряки схотять знищити предмети вичислені під 2) або їх теперішний стан змінити, в такім случаю всї переговори треба уважати за небувші і армія японьска відзискує вільну руку.

5. Російскі власти войскові і маринарскі мають виготовити і віддати армії японьскій табелї містячі в собі спис укріплень портартурских і їх положене, а також мапу показуючу розміщене мін в мори і на цілеччині, як також і всїх инших небезпечних предметів; дальше табелю подаючу назвища і шаржу офіцирів, лїсту армії, кораблів воєнних, пароходів і инших суден, лїсту вояків і наконець лїсту цивільних осіб, їх число, пол, походжене і занятє.

6. Всяка зброя, разом з тою, яку люди носять при собі, муніция, материяли воєнні, правительственні будинки, кораблї воєнні і инші зі всїм тим, що в них, з виїмкою приватної власности, мають бути полишені на своїм дотеперішнім місци, а комісарі армії російскої і японьскої порішать що до способу їх віддання.

7. В виду хороброго опору, який армія російска ставила армії японьскій, позваляє ся офіцирам армії російскої і фльоти, а також урядникам армії і фльоти задержати біле оружие і власність приватну, о скілько она їм до їх житя безпосередно потрібна, і забрати з собою. Наведені повисше офіцири, урядники і охотники, котрі обовяжуть ся на письмі, що до кінця війни не будуть воювати против Японців, анї не зроблять нічого, що було би против інтересу Японців, одержать позволене вернути до вітчини. Кождому офіцирови сухопутної армії і маринарки позваляє ся забрати з собою одного слугу, котрий мусить так само на письмі обовязати ся словом чести, що не буде брати участи у війнї, а тодї буде пущений на волю.

8. Підофіцири і рядові армії і фльоти, а також охотники можуть задержати свої мундури і мають зібрати ся разом зі своїми переносними шатрами і особистою власностию в місци, котре Японцї близше означать, де японьскі комісарі подадуть їм потрібні ще подрібности.

9. Корпус санїтарний і дозорців хорих, належачі до армії і фльоти російскої задержать Японцї доти, доки услуги їх будуть потрібні до доглядання хорих, ранених і плінників. В тім часї російский корпус санїтарний і дозорцї хорих будуть позіставати під управою японьского корпуса санїтарного і японьских дозорців.

10. Постановленя о книгах, документах, управі фінансовій і міскій, як також о виготовленю потрібних документів, відносячих ся до тої угоди, мають бути уложені в окремій умові, котра буде мати таку саму важність, як отсей договір.

11. Відпис сего договору має бути без проволоки витотовлений і зараз по підписаню договір сей входить в житє.

# Новинки.

*Львів дня 5-го січня 1905.*

— **Є. Е. п. Міністер** справ заграничних ґр. Аґенор Голуховский приїхав вчера з Відня до Скали.

— **Іменованя і перенесеня** в судівництві. П. Президент міністрів як управитель міністерства судівництва іменував дальше радниками краєвого суду і начальниками повітового суду — приділеного до найвисшого касацийного трибуналу секретаря львівского суду П. Бойтасевича для Бірчи, пов судию в Садогорі Ем. Томорука з полишенем в місци, суд. секр. Ст. Дроздовского в Тернополи для Залізців; дальше переніс суд. секр. І. Френкля з Коломиї до Перемишля; Й. Павловича з Мостів великих до Стрия, Б. Панцевича з Угнова до Городка, Й. Добія з Потока Зол. до Тернополя, Меч. Шефера з Товмача до Коломиї; вкінци іменував секретарями судових адюнктів Ст. Литвинишина з Бучача для Потока Зол., Жиги. Тишковского, в Городку для Мостів вел. Мечислава Ямрозика в Сокали і Й. Ґайльгофера в Мединичах для Угнова.

— **Репертуар руского театру** у Львові в салї тов. „Gwiazda“ при ул. Францїшканьскій: Четвер дня 5 січня, перший раз „На днї“, сцени з дна житя в 4 діях М. Горкого.

— **Запис** на будову руского театру. Бл. п. Теофіль Шпитко, податковий оф циял в Коломиї, записав на фонд будови руского театру у Львові ціле своє майно: 10 льосів номінальної вартости 2.100 К і службову кавцию 1.800 К. Є то перший запис на ту ціль.

— **Новий ректор** духовної семинариї у Львові, о. др. Йосиф Жук, обняв в суботу дня 31 м.м. урядоване, введений о. крил. Пюрком. О. др. Йосиф Жук, приналежить до станиславівскої епархії, родив ся в 1872 р., висьвятив в 1899 роцї, а в осени м. р. одержав степень доктора сьв. Богословия на інсбруцкім університеті. О. Теодор Ярема, дотеперішний завідатель дух. семинариї, відїхав вже до Болехова на парохію.

— **Скорбут** або також шкорбут, хороба, котра побіч японьских ґранатів найбільше знищила російску залогу в Порт Артурі, єсть то погана хороба, походяча з того, що люди зле живлять ся, як то іменно буває підчас облоги в крїпостях або на кораблях на мори. Длятого може бути т. зв. морский або краєвий скорбут. Коли залога на кораблї змушена заєдно живити ся лиш сухарами і вудженим або сушеним мясом, а ростинних страв (ярини) не їсть ніякої; коли навідворот люди в краю не живлять ся більше нічим як лиш бараболею та малопоживною городниною і мешкають в студених і вогких норах, в переповнених людьми мешканях (касарнях, карних заведенях і т. п.,) то у таких людий проявляє ся хороба звана скорбутом. Чоловік насамперед дуже ослабає, іменно же не може удержати ся на ногах, в суставах рук і ніг чує рвучий біль, скіра на тїлї обвисає, лице вяне і стає як земля, губи синїють, очи западають, а попід очи роблять ся т. зв. сині підкови. За кілька днів або неділь ясна опухають, роблять ся нїби губчасті, стають синяві, страшно болять, так, що не можна їх дотулити ся; всї зуби хитають ся або й випадають, а з рота заносить дуже погано мов би від падлини. Часом також пускає ся кров природними отворами в тїлї. Хороба тягне ся дуже довго, а коли не можна усунути єї причин, то наступає і смерть. Щоби забезпечити ся від скорбута везуть длятого на кораблях квашену капусту, бараболю і сьвіже мясо. На суши пома-

---

Петро Саваня — хоч то не добре пити тілько студеної води.

Відтак, коли витягнув ще одно ведро на гору, поскробав корову поза ухом; то худоба найбільше любить, бо там не може дістати нї ратицею нї хвостом.

Між тим надходить Матій Ґель. Він іде поволійше, бо по дорозї попиває звичайно з фляшини, яку взяв з собою.... єго, як каже, горівка „тримає“.

— Ади, ади — каже звичайно пяниця голосно сам до себе. — Той видко вже має себе за господаря.... а я все таки єго перекуплю.

Відтак кличе до Савані:

— А ви?

— Ну? — відповідає Саваня.

— Напуваєте корову?

— Так. Жаль менї бідної зьвірини.

В хатї суть вже жінки, що засмучені ступають через поріг. Вже зараз той вхід.... Такий сумний день єсть одинокою нагодою, коли входить ся без поздоровленя до хати. Не можнаж желати нї „щастя і мира сему домови“ нї „добрий день“, а то чей дуже тяжка і прикра річ так мовчки переступати поріг.

Турцо вже умитий і лежить на лавцї. В єго головах горить сьвічка, також на столї, бо крізь мале віконце не впадає тілько сьвітла, кілько треба.

При сьвітлї двох воскових сьвічок видко добре трупа. Він був за житя хорошим мужчиною, є ним і тепер, ніколи не оспогановали єго лиця болячки або струпи, ніколи не вів гулящого житя, а утома, яка тепер лежить на єго чертах, походить аж з послїдних днів єго недуги; бо хоч би й як був твердий чоловік, то все таки борба зі смертию полишає свої слїди.

Жінки глядять на него, держачи обома руками чисті, білі хустки, які звичайно бере ся до таких відвідин. Нї одно слово потїхи не переходить через їх уста, бо они знають в нї мій мудрости, що в тяжкім горю потїха лиш побільшує смуток. І з того можна бачити, що „тихе співчутє“, о яке нинї просить ся в посмертних оповістках, то стара річ.

Богато видає ся новим, а однако є старим; так на примір лежить Павло Турцо, простий чоловік з пусти, в такім самім чорнім, астраханьским кожухом обшитім плащи, як єго нинї міскі пани після послїдної француцкої моди носять. То обшитє глядять тепер жінки.

Зітхаючи порядкує вдова в комнатї; приходить чим раз більше людий і тих, що ще спершу нерішучо і боязливо стояли в дверех, втискають ті, що прийшли пізнїйше, до середини хати.

— Мамо, яку одїж уберете? — питає нагле дочка.

— Темну, дитино — відповідає мати і дальше порядкує, аби комната супротив відвідуючих видавала ся досить торжественно.

— Тепер винесу той збанок — каже хлипаючи — ще вчера вечер пив мій дорогий з нею.

Стоячі в хатї не допускають, аби она сама виносила збанок, лише подають єго один другому по над голови до сїний.

Коли вдова пустилась тепер в другий кут комнати і переходить по при трупа Турца, паде на коліна. Цілує в чоло чоловіка, з котрим пережила разом двайцять пять літ.

— Турцо, Турцо — стогне тихо в безмежнім горю — пропала я тепер на віки.

Своїми билими хустками отирають жінки очи і коли вдова Шабо зробила знак хреста, починають всї говорити „Отче наш“.

На подвірю ладить Еперих віз, бо треба небіжчика далеко везти. Оглядач мерців, сьвященик, кладовище — всьо далеко; також і склад домовин.

— Тут треба би драбинястого воза — каже Павло Саваня.

— Так, правда — відповідає Матій Ґель.

То треба так розуміти, що Павло Турцо був хлоп високий як дуб, так що для него мадярский віз був за короткий, коли положить ся єго простагненого; до того надавав ся би найлїпше драбинастий віз, як мають єго Шваби в Торонталю, практичні люди, що держать довші вози.

Ну, але на те нїчого не порадить. Коли віз був запряжений, кладуть на него небіжчика. Тепер їде Павло Турцо на возї послїдний раз з свого дому. На возї лежить рогожа, на ній сїнник накритий простиралом, на то кладуть небіжчика і укривають кожухом.

Жінка, що пильно приглядає ся роботї мужчин, відзиває ся:

— Ах — не той кожух!

Приносить другий з сьвітлицї. Той другий кожух цїлком новий і після смаку тих простих людий, що не розуміють ся на сьвітовій порожности, лише думають поважно і просто. Поминувши ковнір з чорного баранa, складає ся цїлий кожух з білої, вигарбованої шкіри і нема на нїм ніяких пестрих прикрас, ніяких цьвітів, лише вдовж долїшного краю нашиті тонкі зелені шкіряні паски.

Вистане сказати, що Павло Турцо вибрав собі сам той кожух на сьвяточний одяг; то знаменує цїлого чоловіка з єго честним житєм. Тепер, по смерти, укривають єго тим сьвяточ-

гає крім сьвіжого мяса і ярини ще й чистота, сьвіжий воздух і тепла одїж.

— **Убийство і самоубийство.** Dziennik Poznański доносить: Страшного злочину допустив ся сими днями селянин Ґрабов в Тарнівку під Валчом в західних Прусах. Іменно убив жінку, відтак поклавши трупа в стодолї, підпалив єї. Коли злочин викрито і вислано полїцию до арештованя убийника, позбавив ся він житя вистрілом з револьвера.

— **Парцеляция.** Добра Білетівку і Лежанівку в грималївскім повіті, що обіймають 646 моргів, власність п. Ришарда Яницкого, набув за суму 400.000 К, п. Казимир Козицкий із Збриня і продав їх пізнїйше Ізидорови Ґотесманови на парцеляцию.

— **Міністерияльну лаву** в радї державній мусять побільшити о одно місце. Доси єсть на нїй місце лише для 10 міністрів, а тепер коли бар. Ґавч обняв лише президию кабінету, а не приняв нїякої теки, маємо 11 міністрів, іменно: барон Ґавч, президия — граф Білянд-Райдт, внутрішні справи — ґр. Вельзерсгаймс, краєва оборона — др. Гартель, просьвіта і віроісповіданя — барон Каль торговля — др. Віттек, зелїзниці — др. Козель, фінанси — ґр. Бікоа рільництво, др. Франц Кляйн, управ. мініст. справедливости — др. Пентак, міністер для Галичини — і др. Ранда, міністер для Чехії. Перед скликанем Ради державної міністерияльну лаву треба зовсїм переробити, щоби могла помістити всїх міністрів, а перерібка вимагає довшого часу.

— **Бурі і оркани.** З Праги доносять, що в цїлій Чехії лютили ся в послїдних днях страшні бурі і наробили великої шкоди в будинках, деревах і лїсах. В Теплицях шалів оркан з незвичайною силою. Богато поїздів прибуло зі значним опізненем. — Сильна буря з снїгом панувала також в цїлій Нїмеччинї. Телеґрафічні і телефонїчні лінії ушкоджені. Особливо великі шкоди наробила буря на всхіднім побережи. — В полудневій Швециї наробила полудневo всхідна буря необчислимі шкоди. Много місцевостий залиті водою. Телеґрафічне і зелїзниче полученє перерване. — Від дня 31 грудня — як доносять з Будапешту — лютить ся в тамошній околиці безнастанно доси сильний оркан.

— **Обманьство.** На які способи беруть ся всілякі обманцї, аби туманити селян, показує слїдуюча пригода: В місяци маю м. р. — як пишуть від Бережан — продав господар з Конюх, Іван Колесник, на ярмарку в Помсрянах Маркусови Вончеви і его спільникам з Кального корову за 48 зр. Ту корову відпродали жиди зараз господареви з Кального Іванови Лисови за 53 зр. За два місяці зголосив ся Вонч у Колесника і зажадав від него звороту гроший за корову, котра вскорі погибла у Лиса і він мусїв Лисови також віддати гроші. Колесник не хотїв звернути гроший, раз, що їх не мав, а друге, що Вонч зголосив ся за пізно. Тоді обжалував Вонч Колесника в суді в Зборові, а адвокат Вонча повів справу так добре, що суд засудив Колесника на зворот гроший за корову і кошти, всього на 73 зр. Сьвідком Вонча був Іван Лис, у котрого погибла корова. Позаяк Колесник не мав гроший, то підписав Вончеви в суді вексель на 73 зр., котрі мав заплатити до Нового року 1905. Покінчивши справу в суді, прийшов із Зборова домів до Конюх, почав Колесник думати о тім, звідки взяти гроший і хотїв продати морґ землї, хоч у него всього $3^{1}/_{2}$ морґа, а родина численна. Чутка о продажи землї зацїкавила доохрестних селян, а між ними найшли ся такі, котрі донесли Колесникови, що Вонч ошукав его, бо корова не погибла, а жиє здорова у Івана Лиса в Кальнім. Тоді вибрав ся Колесник до Кального, зайшов зі сьвідками на обору Лиса і найшов там дійстно свою корову, живу і здорову. Колесник представив цїлу справу війтови, котрий разом з оглядачем худоби виставив єму відповідне сьвідоцтво. На тій основі обжалував Колесник Вонча до окружного суду в Золочеві, але доси справа ще не рішена.



# ТЕЛЕҐРАМИ.

**Відень** 5 сїчня. Адмірал Спаун виїхав нинї рано до Парижа на наради конференциї в справі нападу балтийскої фльоти коло Гиль.

**Петербург** 5 сїчня. Часопись „Наші днї“ одержала з причини свого „шкідливого напряму“ перше остереженє і відобрано їй право продажи поєдиноких чисел. То право відобрано також часописи „Русь“.

**Токіо** 5 сїчня. (Урядово). Ґен. Ноґі доносить під датою 4 с. м: Росияни віддали нам нинї о год. пів до 2 пополудни форт Ікешан і иньші форти яко запоруку додержаня услoвий капітуляциї.

**Петербург** 5 сїчня. Вчера появив ся указ царя до міністра фінансів, датований з дня 29 грудня в справі емісиї российскої $4^{1}/_{2}$-процентової позички в номінальній висоті $231^{1}/_{2}$ мілїонів рублїв.

**Льондон** 5 сїчня. Кореспондент бюра Райтера при III. армії японьскій під Порт Артуром доносить під датою 3 с. м.: Цїлий ґарнїзон і цивільне населенє виїдуть завтра з міста і будуть перетранспортовані до поблизьких сїл. Звідтам будуть офіцири перевезені до Дальнього, звідки вільно їм буде виїзджати, куди схотять. Плїнники однакож позістануть під Портом Артуром і аж пізнїйше будуть перевезені до Японії. — Российскими повновластниками при переговорах капітуляцийних були: шеф штабу полковник Рейс, ґенеральний лїкар штабовий Палашев, полковник Восток, два иньші офіцири штабу і два товмачі. Капітуляция була для Японцїв несподїванкою; они були тої гадки, що кріпость буде держати ся бодай ще який місяць.

**Чіфу** 5 сїчня. Після оповіданя прибувших тут на торпедовцях российских вояків з Порт Артура ґарнізон кріпости з початком облоги числив 35.000 людий; з того погибло 11.000, ранених або хорих єсть 16.000, а 8000 перебувало заєдно у фортах, в тім 2000 не здібних до борби.

**Льондон** 5 сїчня. До „Daily Telegraph“ доносять з Чіфу, що ґен. Шгессель лежить недужий, а ґенер. Смірнов за его згодою зробив предложенє капітуляциї.

**Токіо** 5 сїчня. Цар Николай повідомив ґен. Штесселя, що лишає офіцирам залоги Порт Артура повну свободу складати слово чести або іти в неволю.

**Веі-гаї-веі** 5 сїчня. Анґлїйский кружляк „Андромеда“ виїхав звідси до Порт Артура і повіз великі запасу провіянту і лїків для хорих і ранених Росиян.

## Курс львівский.

| Дня 4-ого сїчня 1905. | платять К. с | жадають К с. |
|---|---|---|
| **I. Акциї** за штуку. | | |
| Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . . | 543 — | 553 — |
| Банку гал. для торгов. по 200 зр. | —·— | 260 — |
| Зелїз. Львів-Чернів.-Яси . . . . . . | 580 — | 588·— |
| Акциї фабр. Липиньского в Сяноку | 300·— | 370·— |
| **II. Листи заставні** за 100 зр. | | |
| Банку гіпот. $5^{0}/_{0}$ преміов. . . . . | 111 25 | —·— |
| Банку гіпот. $4^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ . . . . . . . . | 101 30 | 102 — |
| $4^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ листи застав. Банку краєв. | 101 50 | 102.20 |
| $4^{0}/_{0}$ листи застав. Банку краєв. . | 99 20 | 99 90 |
| Листи застав. Тов. кред. $4^{0}/_{0}$ . . . | 99 80 | —·— |
| „ „ $4^{0}/_{0}$ льос. в $41^{1}/_{2}$ лїт. | 99 80 | —·— |
| „ „ $4^{0}/_{0}$ льос. в 56 лїт. | 99 20 | 99 90 |
| **III. Облїґи** за 100 зр | | |
| Пропінацийні гал. . . . . . . . . | 99·70 | 100·40 |
| Облїґи ком. Банку кр. $5^{0}/_{0}$ II ем. | 102 80 | —·— |
| „ „ „ „ $4^{1}/_{2}{}^{0}/_{0}$ | 101·50 | 102 20 |
| Зелїз. льокаль. „ $4^{0}/_{0}$ по 200 кор. | 98·70 | 99·50 |
| Позичка краєв. з 1873 по $6^{0}/_{0}$ | —·— | —·— |
| „ „ $4^{0}/_{0}$ по 200 кор. | 99·40 | 100·10 |
| „ „ м. Львова $4^{0}/_{0}$ по 200К | 97 40 | —·— |
| **IV. Льоси.** | | |
| Міста Кракова . . . . . . . . . . . | 87 — | 93·— |
| Австр. черв. хреста (Курс віденьский) . . . . . | —·— | —·— |
| Угорск. черв. хреста (Курс віденьский) . . . . . | 28 70 | 29 70 |
| Іт. черв. хрес. 25 фр. (Курс віденьский) . . . . . | —·— | —·— |
| Архік. Рудольфа 20К. (Курс віденьский) . . . . . | 65 — | 69 — |
| Базилїка 10 К (Курс віденьский) . . . . . | 20 65 | 21 65 |
| Joszif 4 К. (Курс віденьский) . . . . . | 8·2[illegible] | 9.50 |
| Сербскі табакові 10фр. (Курс віденьский) . . . . . | 9·5[illegible] | 11 — |
| **V. Монети.** | | |
| Дукат цїсарский . . . . . . . . . | 11·26 | 11·40 |
| Рубель папировий . . . . . . . . | 2·53 | 2·55 |
| 100 марок нїмецких . . . . . . . | 117 30 | 117·90 |
| Долар америк. . . . . . . . . . | 4·8[illegible] | 5·— |



За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ним одягом, шовкове біле волосе притулює ся до его зимних рук, а ремінці, якими кожух на грудех спинає ся, нехай тепер — як можуть — надумують ся, длячого пан не бере їх в руки.

Пан вже не рушає ся, жінка розпростирає на нїм кожух, отулює ним зимні ноги — імовірно, аби не було єму зимно.

Емерих цїлує послїдний раз вітця, бо Емерих лишає ся дома, хтось же мусить лишити ся.

При тім знов всї глубоко тронули ся і всїх серця задрожали, бо послїдний Турцо, що поборював свій жаль від рана — тепер, коли уложив вітця на возї, паде з плачем на небіжчика, обіймає его своїми сильними раменами, виливає цїлу горячу любов, яку твердий звичай усунув на дно душі — виливає єї в потоках горячих сльоз, коли тепер присуває ся до мертвого лиця і кладе свою голову на зимну голову небіжчика.

— Мій дорогий тато, що мене виховав!

Мовчки стоять прочі. Лиш один другий півголосом вимавляє імя хлопця, побоюючись, чи він не зійшов з розуму.

— Емерих... Емерих.

По хвили бере Матій Ґеля, як найблизший сусїд поводи в руки.

Після звичаю дотикає бичивном лагідно насамперед живіт боровного коня, а відтак ухо підручного.

Похід рушає. Матій Ґель каже:

— В імя Боже.

# Видания

## Руского педаґоґічного Товариства.

у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

### Образкові видания.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 30 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточки 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. I. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. I. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанінова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірон: Пригоди Дон Кікота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дітвора 1 кор Зьвірята домашні 80 с. Приятелї дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Гете-Франко: Лис Микита (трете цілком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

### Видания без образків.

*Молитвенник народний 30 сот., в полотно оправлений по 40сот. **Др. А. Кельнер:** Коротка істория педаґоґії 60 с. ***Китиця желань** 2. розширене видане 40 с. ***Читанка** ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. ***Ів. Левицкий:** Попались. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич:** Записки школяря 40 сот. ***Тарас Шевченко** Кобзар для дітий 30 с. **Гордієнко:** Картагинці і Римляни 20 с. ***Юлій Верне:** Подорож довкола землї 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. **Др. Мих. Пачовский:** Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. **Дзвінок** з р. 1894 4 К. **Др. Мандибур:** Олїмпія 40 с. **Віра Лебедова:** Гостинець дітям 50 с. ***Василь В-р.** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулївера до великанів 50 с. ***Мальота:** Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с. ***А. Глодзїньский:** Огород шкільний 1 К. 20 с. **Сальо:** Непос, учебник для III кляси ґімназ. 1 К. 30 с. **Kokurewicz Józef:** Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. ***А. К.:** Робінзон неілюстрований 20 с. **О. Нижанковский:** Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Дніпрової Чайки:** Коза дереза 50 с **Мапа** етноґрафічна Руси-України 40 с **Барановский** Приписи до іспитів 40 с. **Дзвінок** з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. **Вол. Шухевич:** Від Бескида до Андів 20 с. ***Ів. Франко:** Абу Каземові Капцї 40 с. **Дзвінок** з р. 1901 6 К. **Остап Макарушка:** Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. ***Т. Шевченко:** Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. ***Ів. Франко:** Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Віра Лебедова:** Малі герої 50 с., опр. 70 с. ***Ів. Спілка:** На чужині 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка:** Дарунок для дітий 40 с., опр. 60 с. ***Оповідания** для дітий 40 с., опр. 54 с. ***Мих. Коцюбиньский:** Оповідания 40 с., опр. 54 с. ***Олекса Катренко:** Оповідания 40 с., опр. 54 с. **Василь В-р:** Подорож до краю Лїліпутів 50 с., опр. 64 с. ***Л. Кримский:** Переклади 40 с., опр 54 с. **Картки** з історії Руси-України. 40 с. ***Д. Н. Мамина-Сибіряка:** Дитячі оповідания 30 с., опр. 44 с. ***А. Пушкін:** Байки 30 с. ***Марко Вовчок** оповідания I. часть 30 с.; опр. 44 с. ***Марта Борецка** істор. оповід. 40 с., опр. 60 с. ***Ковалїв Стефан:** На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. ***Др. Мих. Пачовский:** Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. ***Гр. Л. Толстой:** Казки 40 с., опр. 54 с. ***Поеми О. Кониського:** 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с. **Оповідания М. Вовчка.** II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с. ***Малий** сьпіваник 20 сот. ***Клявдия Лукашевич:** Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дївчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. **Шекспір** в повістках 30 с., опр. 60 с. **Дві могилї,** Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлійскі казки, 24 с., опр. 38 с. ***Леоніда Глібова:** Байки 10 с. ***В. Чайченко:** Олеся; Комар; Два оповідания по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **Дніпрової Чайки.** Казка про сонце та его сина; Писанка по 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл виділових, а „Огород шкільний“ порученний до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Наукового Товариства імени Шевченка, ул Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістае 10% рабату. Видания ілюстровані ч. 96—100 продае ся без рабату.

Книжки висилае ся за готівку або за посліплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову



З друкарні В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).